

Директор школи **ЗАТВЕРДЖУЮ**
Р.П.Заброцький

Наказ від 08.2025р № 55-2

Інструкція №14

з охорони праці при проведенні екскурсії з біології

I. Загальні положення

1. Перед проведенням екскурсії її керівник ретельно обстежує ту ділянку природного оточення школи, куди будуть виведені діти, вибирає ті місця, де немає небезпеки нападу хижаків, отруйних тварин (змій, павукоподібних, багатоніжок та ін.), де немає трясовин.

2. У керівництві екскурсантами вчителів допомагають батьки учнів. Бажано, щоб на кожних 10 учнів приводилось по одному дорослому або старшому учневі. Категорично забороняється об'єднувати для екскурсії по кілька класів.

II. Вимоги безпеки перед початком екскурсії

1. Перед проведенням екскурсії роблять перекличку учнів класу і відмічають присутніх. Для керівництва кожною групою призначається дорослий або вожатий загону. Другу перекличку проводять після прибуття на місце екскурсії, третю - перед відправленням у зворотний шлях, четверту - після повернення з екскурсії.

2. Якщо для доставки учнів до місця екскурсії використовується громадський транспорт, посадку здійснюють групами під керівництвом дорослого або старшого учня. При цьому в транспортні засоби заходять спочатку учні, а потім особа, яка керує ними. У такому самому порядку здійснюється й висадка дітей з транспортного засобу.

Можна доставляти учнів до місця екскурсії також на спеціально виділених транспортних засобах. Для цього дозволяється використовувати автобуси й закриті вантажні машини, обладнані для перевезення людей. Для перевезення дітей транспортними засобами необхідно підбирати найдосвідченіших водіїв, які мають стаж не менше як три роки безперервної роботи водія. Перевозити дітей на відкритих вантажних машинах категорично забороняється. Під час перевезення дітей у вантажному автомобілі необхідно, щоб у кузові було не менше як двоє дорослих. Під час переїзду учням забороняється висовуватися з вікон, сидати і висаджуватися з транспортного засобу під час руху.

3. Для вивчення флори або фауни водоймища необхідно заздалегіть вибрати таке місце, де його глибина біля берега настільки мала, що гарантує від нещасних випадків. Входити у воду учням забороняється.

Для ознайомлення з живими об'єктами водоймища використовують сачки на довгих палках. Користуватись човнами або містками, розміщеними над глибокими місцями водоймищ, категорично забороняється.

4. Перед тим, як організувати екскурсію, треба ознайомити учнів з вимогами охорони природи, з місцевими отруйними рослинами, такими, як дурман, блекота, вовче лико, біла поганка тощо, і категорично заборонити учням пробувати на смак будь-яку рослину із зібраного матеріалу. У кабінеті школи повинен бути стенд з фотографіями або малюнками отруйних рослин.

Необхідно ознайомити учасників екскурсії з місцевими отруйними тваринами (зміями, павукоподібними, багатонігами), переносниками (наприклад: гризунами) або передавачами (кліщами, комахами) інфекційних захворювань. З цією метою в приміщенні кабінету біології створюють спеціальні стенди з малюнками і

фотографіями, що супроводжуються відповідними текстами, які пояснюють, чим небезпечна дана тварина і як запобігти цій небезпеці.

5. Вирушаючи на екскурсію з дітьми, учитель повинен мати при собі похідну аптечку першої допомоги.

III. Вимоги безпеки під час проведення екскурсії

1. Ознайомтесь зі стендом у кабінеті біології, де зображені місцеві отруйні рослини, отруйні і небезпечні тварини.

2. Вирушаючи на екскурсію, одягайте одяг, що відповідає сезону і погоді, на ноги взувайте міцне взуття, панчохи або шкарпетки. Під час екскурсії не ходіть босоніж.

3. Візьміть із собою питну воду у флязі або пляшці, щоб не пити води з відкритих водоймищ, де звичайно трапляються мікроби - збудники захворювань.

4. Не пробуйте жодної із зібраних рослин на смак: пам'ятайте, що це може призвести до отруєння, а також зараження шлунково-кишковими хворобами.

5. Під час проведення екскурсії забороняється використовувати отруйні речовини: хлороформ, сірчаний ефір для зморювання комах.

6. Не витягуйте рослин руками. Для цього користуйтеся лопатками, розпушувачами і захистіть руки рукавицями.

7. Забороняється розпалювати багаття під час екскурсій, щоб уникнути лісових пожеж і опіків учнів.

IV. Вимоги безпеки після закінчення екскурсії

1. Після екскурсії з біології необхідно:

2. Зібрати всі експонати, назбирані під час екскурсії.

3. Експонати переглянути, чи немає отруйних рослин.

4. Перевірити зовнішній вигляд кожної дитини, чи немає ніяких пошкоджень.

5. Зібрати весь інвентар (розрихлювачі, лопатки).

6. Оглянути відкриті місця тіла, чи немає укусів шкідливих комах, кліщів.

7. Після підведення підсумків діти миють руки з милом.

V. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

У випадку травми необхідно негайно звернутись до вчителя за допомогою.

Вчитель надає першу медичну допомогу, а у разі необхідності організовує виклик швидкої допомоги за тел. 103.

Інструкцію розробив інженер з охорони праці Білий А.М.